

УДК 339.13.658.514

Осієвська В. В.,

v.osiiyevska@knute.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-0077-9734,

Researcher ID N-3373-2016,

к.т.н., доц., доцент кафедри товарознавства та митної справи,

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

Михайлова Г. М.,

h.mykhaylova@knute.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-1083-5875,

Researcher ID N-3285-2016,

д.т.н., доц., доцент кафедри товарознавства та митної справи,

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

Галько С. В.,

s.galko@knute.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-2562-8326,

Researcher ID N-3389-2016,

к.т.н., доц., доцент кафедри товарознавства та митної справи,

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

Марчук Н. Б.,

n.marchuk@knute.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-9584-4534,

Researcher ID N-3286-2016,

к.т.н., доц., доцент кафедри товарознавства та митної справи,

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

РЮКЗАКИ: СТАН РИНКУ

Анотація. У статті досліджено актуальні проблеми стану ринку рюкзаків в Україні. Також вивчено структуру світового ринку рюкзаків задля встановлення можливих напрямів розвитку експортно-імпортного потенціалу України. Саме так окреслено мету статті. В результаті аналізу встановлено, що протягом останніх декількох десятиліть світовий ринок сумок і багажних виробів, який включає рюкзаки, неухильно зростає. Йому сприяли зміна способу життя споживачів, зростання кількості міського населення, модні тенденції тощо. Водночас із 2013 по 2020 рр. виробництво рюкзаків та подібних речей, виготовлених із шкіри натуральної або композиційної, шкіри лакової, листів пластмаси, текстильних матеріалів, алюмінію та інших матеріалів, в Україні знизилось. Особливо стрімкий спад спостерігався у 2020 р. Виявлено, що імпорт рюкзаків та подібних речей із лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів в Україну впродовж 2015–2019 рр. впевнено зростає, але у 2020 р. знову почав знижуватись. В досліджуваній період Україна збільшила експорт рюкзаків та подібних речей із текстильних матеріалів у 5 разів. Відзначено його незначне падіння у 2020 р. В результаті аналізу країн-експортерів та країн-імпортерів встановлено, що найбільшими ринками для українського експорту рюкзаків з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів є США, Угорщина та Італія. Угорщина демонструє найбільшу абсолютну різницю між потенційним і фактичним експортом у вартісному вираженні, залишаючи простір для реалізації додаткового експорту вартістю 62 тис. дол. США. Отже, вважаємо за доцільне переорієнтуватись на виробництво та ввезення рюкзаків з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів до США, Канади, Малайзії, Італії тощо. Спираючись на проведений аналіз експортного потенціалу, вважаємо, що варіантом українського експорту можуть бути рюкзаки з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів, потенційним споживачем яких виступає Угорщина, однак висока ставка їх ввізного мита (1,3%) має бути темою перемовин між нашими країнами.

Ключові слова: стан ринку, рюкзаки, експорт, імпорт, виробництво рюкзаків, експортно-імпортний потенціал, асортимент рюкзаків.

Osiiyevska V. V.,

v.osiiyevska@knute.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-0077-9734,

Researcher ID N-3373-2016,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor at the Department of Commodity Science and Customs Affairs,

Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

Mykhailova G. M.,

h.mykhaylova@knute.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-1083-5875,

Researcher ID N-3285-2016,

Doctor of Engineering, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Commodity Science and Customs Affairs,

Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

Galko S. V.,

s.galko@knute.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-2562-8326,

Researcher ID N-3389-2016,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor at the Department of Commodity Science and Customs Affairs,

Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

Marchuk N. B.,

n.marchuk@knute.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-9584-4534,

Researcher ID N-3286-2016,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor at the Department of Commodity Science and Customs Affairs,

Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

BACKPACKS: MARKET CONDITION

Abstract. *The article investigates the current problems of the backpacks market in Ukraine. The structures in the world market of backpacks were also studied in order to establish possible directions for the development of Ukraine's export-import potential. This is how the purpose of the article is outlined. He was facilitated by changing the lifestyle of consumers, the growth of list and m and the population, fashion trends, etc. At the same time, from 2013 to 2020, the production of backpacks and similar things made of natural or composite leather, lacquer leather, sheets of plastic, textile materials, aluminum and other materials in Ukraine decreased. It was found that the import of backpacks and similar things with the front surface of textile materials to Ukraine during 2015–2019 years, confidently grew, but in 2020. During the study period, Ukraine increased the export of backpacks and similar items from textile materials by 5 times. His slight drop in 2020 was noted. As a result of the analysis of exporting countries and importers, it was established that the largest markets for Ukrainian exports of backpacks with a front surface made of textile materials are the United States, Hungary and Italy. Therefore, we consider it appropriate to refocus on the production and import of backpacks with a front surface of textile materials to the United States, Canada, Malaysia, Italy, etc. Based on the analysis of the export potential, the option of Ukrainian exports may be backpacks with a front surface of textile materials, the potential consumer of which is Hungary, but the high rate of their import duty (1.3%) should be the topic of negotiations between our countries.*

Key words: market status, backpacks, export, import, backpack production, export-import potential, range of backpacks.

JEL Classification: L10, L11.

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1221-2021-26-02>

Постановка проблеми. Вироби для зберігання й перевезення особистих речей все більше відходять від використання тільки як утилітарної цінності й стають модними аксесуарами, роблячи

повсякденні сумки та рюкзаки, дорожні сумки, валізи та інші речі для багажу одними з найпопулярніших предметів першої необхідності майже у всіх споживачів у всьому світі.

Протягом останніх декількох десятиліть світовий ринок сумок і багажних виробів неухильно зростає. Йому сприяли зміна способу життя споживачів, зростання кількості міського населення, модні тенденції, постійне розширення світової туристичної індустрії і зростаюча міграція людей разом із глобалізацією. Останнім часом міські рюкзаки користуються активним попитом. Все це відбувається з огляду на те, що людина сьогодні цінує комфорт і зручність у всіх проявах.

Рюкзак – це ідеальна сумка для транспортування особистих речей. Особливий інтерес у жителів мегаполісів викликають міські рюкзаки. Вони компактні й місткі одночасно. У них вдасться помістити все необхідне для активної діяльності або повсякденних потреб. Тут можна знайти безліч спеціалізованих відділів для техніки.

Нині доцільним є аналіз стану ринку рюкзаків в Україні, що зумовлено сталим високим попитом на ці товари й тим, що цей ринок є надзвичайно динамічним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Галузь легкої промисловості України в сучасних ринкових умовах перебуває під впливом тенденцій розвитку світового ринку. Рюкзаки впродовж останніх десятиріч були одними з лідерів продажів товарів легкої промисловості на споживчому ринку.

Серед питань цієї тематики, які розглядалися вітчизняними науковцями, можна виокремити такі, що стосуються досліджень якості матеріалів для виготовлення рюкзаків військового призначення [1]. Також приділялась увага підвищенню

задоволення потреб споживачів шляхом вибору способів трансформації під час проектування рюкзаків [2]. Проведений аналіз наукової літератури та інтернет-ресурсів показав неоднозначність трактування терміна «рюкзак». Це і «заплічний мішок для речей» [3], і «мішок з тканини, що переноситься на спині та має дві лямки для кріплення на плечах» [4], і «призначена для носіння на спині сумка, що тримається за плечі на лямках» [5].

Водночас науковим дослідженням світового та вітчизняного ринків саме рюкзаків і можливих напрямів їх розвитку тривалий час не приділялось належної уваги.

Постановка завдання. Мета статті полягає в аналізі стану й структури світового та вітчизняного ринків рюкзаків для встановлення можливих напрямів розвитку експортно-імпортного потенціалу України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні рюкзак є найбільш популярним серед молоді, оскільки здатний у повному обсязі задовольнити потреби та вимоги споживача, пов'язані як із професійною діяльністю, так і з індивідуальними захопленнями.

Нині кількість вітчизняних підприємств, що виробляють рюкзаки та подібні речі, збільшилась. Водночас, проаналізувавши дані Державної служби статистики щодо їх виробництва в Україні, можемо відзначити, що у період із 2013 по 2020 рр. виробництво рюкзаків та подібних речей, виготовлених зі шкіри натуральної або композиційної, шкіри лакової, листів пластмаси, текстильних матеріалів, алюмінію та інших

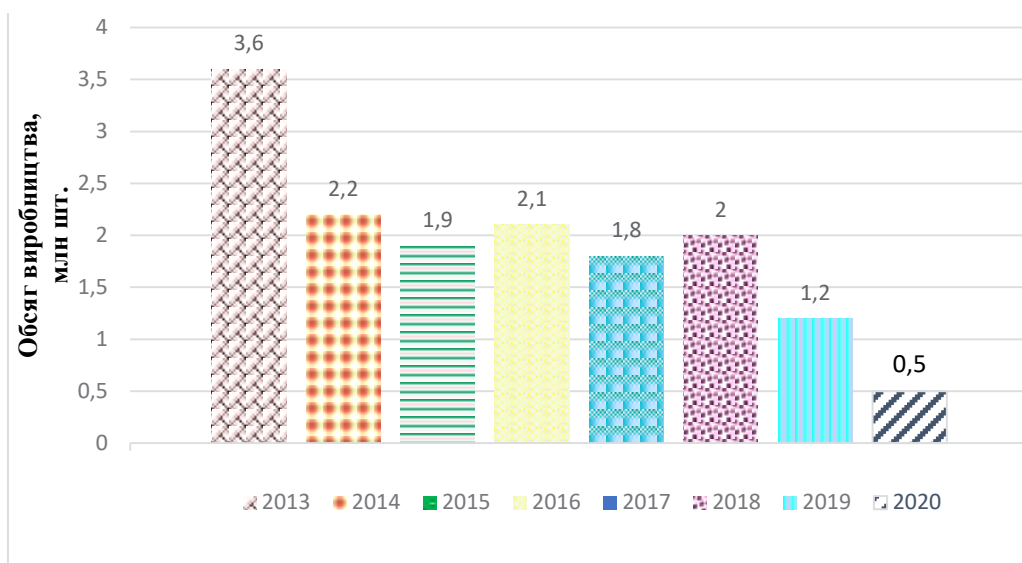

Рис. 1. Виробництво рюкзаків та подібних речей, в Україні за 2013–2020 рр.
Джерело: побудовано авторами за даними джерела [6]

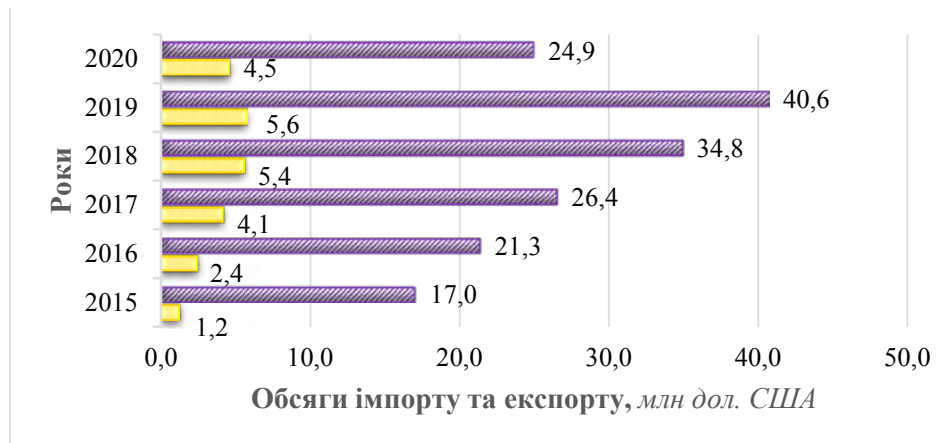

Рис. 2. Обсяги імпорту та експорту товарної позиції 4202920000 за 2015–2020 рр.

Джерело: побудовано авторами за даними джерела [6]

матеріалів, знизилося з 3,6 до 0,5 млн. шт. (рис. 1). Особливо стрімкий спад спостерігався у 2020 р. Наслідком цього може бути вплив іноземних товарів та обмеження посткризової економіки.

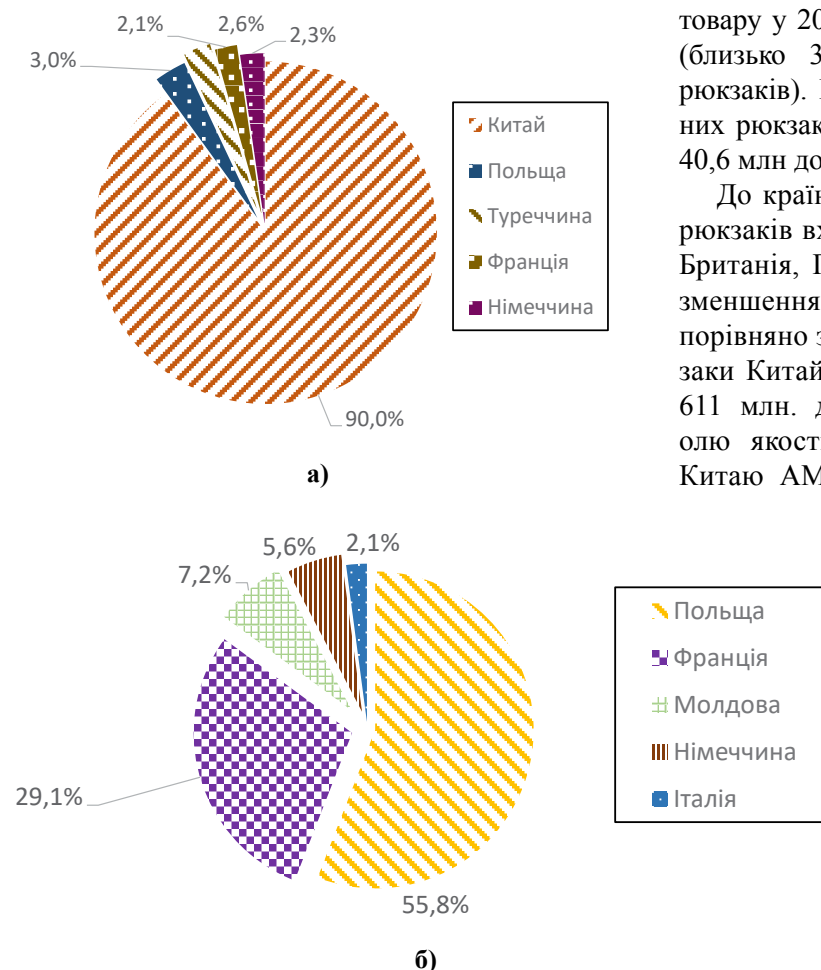

Рис. 3. Імпорт та експорт рюкзаків та подібних речей з лицьовою поверхнею з листів пластмаси або текстильних матеріалів за 2019 р.: а) імпорт; б) експорт

Джерело: складено авторами за даними джерела [8]

У 2019 р. до найбільших країн-імпортерів рюкзаків увійшли США, Японія, Велика Британія, Китай, Канада. Аналізуючи стан імпорту рюкзаків, ми встановили, що лідируючу позицію займає США, адже загальна вартість ввезеного товару у 2019 р. становила 4,2 млрд. дол. США (близько 37% від загальносвітового імпорту рюкзаків). Варто відзначити, що вартість ввезених рюкзаків до України у 2019 р. дорівнювала 40,6 млн дол. США [7].

До країн із найбільшими обсягами експорту рюкзаків входять Китай, Бельгія, США, Велика Британія, Польща. У 2019 р. у світі відбулося зменшення обсягів експорту рюкзаків на 70% порівняно з 2015 р. Найбільше продає свої рюкзаки Китай, обсяг експорту у 2019 р. становив 611 млн. дол. США. За результатами контролю якості урядової внутрішньої організації Китаю AMR згідно з нормативним документом QB/T 1333-2018 “Handbag and knapsack”, який регулює вимоги до якості рюкзаків в Китаї, за 2019 р. було перевірено 170 рюкзаків, з яких у 46 було виявлено невідповідність партії вимогам зазначеного нормативного документа. Інтенсивність відмов від партії підприємствами складає 30% [8].

Експортно-імпортний потенціал рюкзаків та сумок спортивних і дорожніх, сумочок і косметичок з лицьовою поверхнею з листів пластмаси або текстильних матеріалів за останні 6 років представлено на рис. 2.

З рис. 2 бачимо, що імпорт рюкзаків та подібних речей з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів в Україну впродовж 2015–2019 рр. коливався від 17 млн. дол. США до 40,6 млн. дол. США, тобто зріс на 39%. Водночас у 2020 р. спостерігаємо його значний спад.

Варто зазначити, що порівняно з 2015 р. у 2019 р. Україна збільшила експорт рюкзаків та подібних речей з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів у 5 разів. Щодо 2020 р., то варто відзначити незначне падіння. У найбільших обсягах у 2019 р. рюкзаки та подібні речі з лицьовою поверхнею з листів пластмаси або текстильних матеріалів в Україну ввозили такі країни, як Китай (30,1 млн. дол. США), Польща (1 млн. дол. США), Туреччина (855,8 тис. дол. США), Франція (703,7 тис. дол. США), Німеччина (787,5 тис. дол. США) [6].

Україна ж здійснювала поставки у 2019 р. своїх рюкзаків у найбільших обсягах до таких країн, як Польща (2,3 млн. дол. США), Франція (1,2 млн. дол. США), Молдова (298 тис. дол. США), Німеччина (231,3 тис. дол. США), Італія (90 тис. дол. США) [6].

Структура обсягів експортно-імпортних операцій з рюкзаками та подібними речами з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів по країнах світу представлена на рис. 3.

Аналіз експортного потенціалу рюкзаків у світі для України представлений у табл. 1.

Отже, найбільшими ринками для українського експорту рюкзаків з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів є США, Угорщина та Італія. Угорщина демонструє найбільшу абсолютну різницю між потенційним і фактичним експортом у вартісному вираженні, залишаючи простір для реалізації додаткового експорту вартістю 62 тис. дол. США.

Варто зазначити, що під час ввезення рюкзаків з України (код HS 420292) до деяких країн світу (Угорщина, Італія, Нідерланди, Німеччина, Словаччина, Велика Британія, Польща, Бельгія, Іспанія тощо) встановлена доволі низька ставка мита, а саме 1,3%.

Такі країни, як Швейцарія, Канада, Малайзія, Республіка Казахстан, Республіка Білорусь, не захищають тарифами свій ринок від українських рюкзаків та встановили ставку 0%, що свідчить про низький тарифний захист у світі щодо ввезення цього товару з України. Експорт у Швейцарію, Канаду та Малайзію є перспективним напрямом, оскільки експортний потенціал для України є невичерпним.

Аналіз даних зовнішньої торгівлі статистичної бази “UN comtrade” дає змогу стверджувати, що в період із 2015 по 2019 рр. обсяг імпорту рюкзаків серед країн світу зменшився на 29%, тобто загалом спостерігається тенденція до зменшення торгівлею рюкзаків у світі. Імпортні операції з рюкзаками у світі у 2019 р. становили 11 млрд дол. США [7].

Основними іноземними виробниками рюкзаків, які представлені на ринку України, є “WENGER” (Швейцарія), “VF Corporation” (США), “Under Armour, Inc.” (США), “Fjallraven Kanken” (В’єтнам), “Thule Group AB” (Швеція).

Варто виділити такі торгові марки, як “VF Corporation” та “WENGER”. Ці виробники постійно впроваджують нові технології у виробництво, мають широкий асортимент, маркетингову та рекламну підтримку. Вироби характеризуються найкращими функціональними, ергономічними властивостями та є довговічними [10; 11].

Серед основних українських виробників рюкзаків можна виділити ТОВ «Олімп», яке виготовляє рюкзаки ТМ “OLYMP”, виробництво якого

Таблиця 1

Аналіз експортного потенціалу рюкзаків у світі для України, тис. дол. США

Країна	Експортний потенціал	Фактичний експорт	Невикористаний потенціал
США	81,0	20,3	60,8
Угорщина	80,6	18,6	62,0
Італія	58,1	35,4	22,6
Нідерланди	42,8	4,7	39,1
Німеччина	34,0	45,0	–
Словаччина	22,9	3,2	19,7
Великобританія	23,4	4,6	18,8
Австрія	29,5	1,3	28,2
Румунія	14,9	2,4	12,5

Джерело: складено авторами за даними джерела [9]

зосереджене в м. Харків, ТОВ «МІС», яке виробляє рюкзаки ТМ «МІС» в м. Рівне, ТОВ «Турбат», що представляє торгову марку “Turbat” в м. Львові, ТОВ «Харбел+», яке реалізує рюкзаки ТМ «Харбел» в м. Харкові.

Сильними сторонами ТОВ «ОЛІМП» є гнучка цінова політика, наявність індивідуального пошиву від ескізу до готового продукту, виробництво рюкзаків та подібних речей на ринку України вже 25 років [12].

В асортименті компанії ТОВ «МІС» представлені тільки міські рюкзаки, проте підприємство активно здійснює експортну діяльність, багаторічну співпрацю з українськими та європейськими виробниками натуральної та синтетичної шкіри, галантерейної фурнітури, має власну дизайнерську команду, постійний контроль якості продукції від відбору сировини й пошиття готового виробу до його реалізації [13].

ТОВ «Турбат» виготовляє переважно туристичні спорядження, у тому числі рюкзаки туристичні та дорожні. Цей виробник експортує свою продукцію в країни ЄС, але близько 67% вартості продукції ТМ “Turbat” залишається в Україні [14].

Переважно під ТМ «Харбел» виготовляють спортивні та шкільні рюкзаки. Постійними партнерами ТОВ «Харбел+» є провідні компанії стільникового зв'язку в Україні, футбольні клуби, автомобільні салони, а також багато інших замовників з країн СНД і ЄС [15].

Згідно з аналізом відмінностей виробників рюкзаків, що представлені на ринку України, є підстави вважати, що найбільше переваг має компанія “VF Corporation”, що підсилюється потужною системою маркетингу та якості продукції.

Висновки і перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Таким чином, сучасний ринок рюкзаків дуже широкий і представлений переважно іноземними виробниками, які постійно оновлюють своє виробництво.

Отже, вважаємо за доцільне переорієнтуватися на виробництво та ввезення рюкзаків з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів зі США, Канади, Малайзії, Італії тощо.

Провівши аналіз експортного потенціалу, зазначаємо, що варіантом українського експорту можуть бути рюкзаки з лицьовою поверхнею з текстильних матеріалів, потенційним споживачем яких виступає Угорщина, однак висока ставка їх ввізного мита (1,3%) має бути темою перемовин між Україною та Угорщиною.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Обрізан В.А., Черняк Л.В. Дослідження фізико-механічних властивостей текстильних матеріалів для виготовлення військових рюкзаків. *Технології та дизайн*. 2020. № 3 (36). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2020_3_7 (дата звернення: 15.04.2021).
2. Івасенко М.В., Щербина В.О. Кастомізація при проектуванні сумки-рюкзака методом крос-стилістичної трансформації. *Технології та дизайн*. 2020. № 2 (35). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2020_2_10 (дата звернення: 10.04.2021).
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / ред. В.Т. Бусел. Київ : ВТФ «Перун», 2004. 1440 с.
4. Вільна енциклопедія «Вікіпедія». URL: <https://uk.wikipedia.org> (дата звернення: 16.04.2021).
5. Новітній онлайн-словник української мови (2013–2018). URL: <http://sum.in.ua/f> (дата звернення: 15.04.2021).
6. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.04.2021).
7. United Nations Commodity trade Statistics Database. URL: <https://comtrade.un.org> (дата звернення: 15.04.2021).
8. Results of China Market Textile, Footwear and Bags Spot Checks. URL: <https://comtrade.un.org> (дата звернення: 05.04.2021).
9. Export potential. URL: <https://exportpotential.intracen.org> (дата звернення: 10.04.2021).
10. Офіційний сайт “VF Corporation”. URL: <https://www.vfc.com> (дата звернення: 10.04.2021).
11. Офіційний сайт “Wenger”. URL: <http://wenger.com.ua> (дата звернення: 10.04.2021).
12. Офіційний сайт ТОВ «Олімп». URL: <https://olimpbag.com.ua> (дата звернення: 05.04.2021).
13. Офіційний сайт ТОВ «МІС». URL: <https://mis.ua/ua> (дата звернення: 05.04.2021).
14. Офіційний сайт ТОВ «Турбат». URL: <https://www.turbat.ua> (дата звернення: 15.04.2021).
15. Офіційний сайт ТМ «Харбел». URL: <https://www.kharbel.ua> (дата звернення: 15.04.2021).

REFERENCES:

1. Obrizan V.A., Cherniak L.V. Doslidzhennia fizyko-mekhanichnykh vlastyvostei tekstylnykh materialiv dlia vyhotovlennia viiskovykh riukzakiv. Tekhnolohii ta dyzain. 2020. № 3 (36). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2020_3_7 (data zvernennia 15.04.2021).
2. Ivasenko M.V. Shcherbyna V.O. Kastomizatsiia pry proektuvanni sumky-riukzaka metodom kros-stylistychnoi transformatsii. Tekhnolohii ta dyzain. 2020. № 2 (35). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2020_2_10 (data zvernennia 10.04.2021).
3. Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy / red. V.T. Busel. Kyiv : VTF "Perun", 2004. 1440 s.
4. Vil'na entsyklopediya "Vikipediya". URL: <https://uk.wikipedia.org> (data zvernennia 16.04.2021).
5. Novitnii onlainovyi slovnyk ukrainskoi movy (2013–2018). URL: <http://sum.in.ua/f> (data zvernennia 15.04.2021).
6. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (data zvernennia 20.04.2021).
7. United Nations Commodity trade Statistics Database. URL: <https://comtrade.un.org> (data zvernennia 15.04.2021).
8. Results of China Market Textile, Footwear and Bags Spot Checks. URL: <https://comtrade.un.org> (data zvernennia 05.04.2021).
9. Export potential. URL: <https://exportpotential.intracen.org> (data zvernennia 10.04.2021).
10. Ofitsiinyi sait "VF Corporation". URL: <https://www.vfc.com> (data zvernennia 10.04.2021).
11. Ofitsiinyi sait "Wenger". URL: <http://wenger.com.ua> (data zvernennia 10.04.2021).
12. Ofitsiinyi sait TOV "Olimp". URL: <https://olimpbag.com.ua> (data zvernennia 05.04.2021).
13. Ofitsiinyi sait TOV "MIS". URL: <https://mis.ua/ua> (data zvernennia 05.04.2021).
14. Ofitsiinyi sait TOV "Turbat". URL: <https://www.turbat.ua> (data zvernennia 15.04.2021).
15. Ofitsiinyi sait TM "Kharbel". URL: <https://www.kharbel.ua> (data zvernennia 15.04.2021).

Стаття надійшла до редакції 10.05.2021